

ZÁPIS

z jednání pracovní skupiny pro tvorbu Strategie vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2021 – 2030

Úřad vlády ČR, Vladislavova 4

2. července 2020

Přítomni: viz prezenční listina

Program jednání:

- 1) Zahájení předsedkyní PS Strategie, Mgr. Simonou Škarabelovou, Ph.D., představení složení a činnosti PS Strategie
- 2) Seznámení s Metodikou tvorby Strategie vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2021 – 2030
- 3) Prezentace výstupů z expertního panelu k přípravě Strategie vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2021 – 2030, výstupů z výzvy pro nestátní neziskové organizace k zaslání podnětů k návrhu priorit Strategie vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2021 až 2030 a následná diskuse nad identifikovanými sektorovými potřebami a výzvami
- 4) Návrhy na tematické pracovní podskupiny

Ad 1) Vzhledem k přetrvávajícím doporučením týkající se počtu osob účastných na pracovních jednáních, bylo přistoupeno k rozdělení PS Strategie do dvou částí. Nejprve proběhlo jednání zástupců resortů, poté zástupců NNO a dalších konzultujících subjektů (např. akademická sféra). Další jednání jsou plánována již společně v plném plénu.

Ad 2) P. Raušová představila nástroje a harmonogram tvorby strategie. Metodika bude zveřejněna na webových stránkách v [sekci PS Strategie](#).

Ad 3) Stěžejní částí jednání byla diskuse nad prezentovanými výstupy expertního panelu, který se konal 12. března 2020. Níže jsou bodově uvedeny závěry expertního panelu a podněty, které vzešly z diskuse v rámci PS Strategie.

PARTICIPACE A PARTNERSTVÍ V PRAXI

Identifikované výzvy:

- ✓ nedostatečný obraz a prezentace občanského sektoru a NNO jako rovnocenného partnera státu,
- ✓ absence participace jako obecného principu spolupráce státu s NNO,
- ✓ nejasné postavení a úloha střech a sítí,
- ✓ rehabilitace advokační práce,
- ✓ nedostatečná podpora a obhajoba činnosti neziskového sektoru ze strany státu.

Návrhy možných řešení:

- ✓ podpora nástrojů (včetně finančních) pro vyváženější zastoupení v radách, pracovních skupinách a dalších platformách,
- ✓ zpracování metodiky pro jmenování osob do participativních procesů,
- ✓ zpracování a využívání principů transparentnosti,
- ✓ aplikace prvků z evropského kodexu chování pro partnerskou spolupráci,
- ✓ zmapování střež a sítí, stanovení definice střešní organizace, zrevidování definice mezioborové střešní organizace a posílení jejich financování,
- ✓ posílení podpory resortních střež/sítí,
- ✓ propagace pozitivních přínosů neziskového sektoru a NNO ze strany státu.

V rámci diskuse členů PS Strategie zazněly následující podněty:

- ✓ vztah mezi veřejným a neziskovým sektorem – jedná se o oboustranné partnerství, nutná oboustranná transparentnost, potřebnost vzájemné propagace (přiznání financování veřejnými prostředky) a spojenectví v případě totožného zájmu, respekt k expertize veřejného sektoru (MZV),
- ✓ větší podpora oborových střež/sítí, sektorová politika je více preferuje (MŽP, MZe),
- ✓ v případě průřezových témat např. dárcovství mají mezioborové organizace svůj smysl,
- ✓ akcent na dodržování rule of law, good governance, strategie by měla zahránovat, že pravidla platí pro všechny, naplňování [Cílů udržitelného rozvoje](#) (SDGs), neziskový sektor je naplňovatel mnoha služeb, cílů a hodnot (možno spíše definovat v úvodu/preambuli),
- ✓ nutné vymezit vztah státu s NNO z pohledu státu,
- ✓ potřeba vymezit obecnou vizi a jejího nositele s návrhem konkrétních opatření,
- ✓ zaměřit se na konkrétní cíle/opatření, kde nebude problém s vyhodnocením,
- ✓ zaměřit se do určité míry na činnosti/služby NNO, NNO mají oproti jiným právním formám větší zájem o dané téma/motivace, omezené prostředky a kapacity v oblasti měření přínosu vyhodnocování,
- ✓ zaměřit se na socio-ekonomický přínos NNO a na demografii.

SPOLEČENSKÉ KLIMA PRO ČINNOST NNO

Identifikované výzvy:

- ✓ nedostatečná aktivní podpora pozitivního vymezení a vnímání neziskového sektoru a NNO,
- ✓ rovné podmínky i přístup nejen pro NNO, ale i další občanské aktivity,
- ✓ velmi nízká podpora spolupráce NNO a byznysu ze strany státu,
- ✓ nedostatečná podpora občanského vzdělávání.

Návrhy možných řešení:

- ✓ revize pojmosloví užívané pro NNO,
- ✓ edukace veřejné správy o přínosu NNO a dalších občanských aktivit (na národní i lokální úrovni),
- ✓ zajištění finanční/nefinanční podpory komunikace dopadu, společenského i ekonomického přínosu neziskového sektoru,

- ✓ férová komunikace aktivit občanského sektoru/NNO ze strany státu založená na datech – veřejná prezentace výstupů, vládní kampaně,
- ✓ vytváření podmínek a prostoru pro spolupráci neziskového a soukromého sektoru,
- ✓ podpora systémové změny v propojování formálního a neformálního vzdělávání,
- ✓ aktivní zapojení neziskového sektoru do vzdělávacích procesů.

V rámci diskuse členů PS Strategie zazněly následující podněty:

- ✓ otázka změny terminologie na úrovni dotační a/nebo koncepční (vymezení a definice NNO bude řešena v rámci jedné podskupiny zahrnující i akademickou sféru),
- ✓ negativní vnímání NNO se netýká všech NNO, nevztahuje se například na oblast zemědělství, kultury; veřejnost si není vědoma, že jde o NNO; organizace se takto samy v médiích neprezentují (MZe, MK),
- ✓ potřeby jedné oblasti (například sociální) nelze aplikovat na všechny oblasti působení NNO,
- ✓ nespokojenost nevymizí ve vztahu k financování NNO, ale edukace veřejnosti i veřejné správy je potřebná,
- ✓ měření efektivity může vést k různým zjištěním, nejenom že využívání služeb NNO je efektivní, ale naopak; akcent na spolupráci a využívání expertízy oborových střešních organizacemi (MPSV),
- ✓ podnět k propojování formálního a neformálního vzdělávání někdy spíše vhodný do resortních strategií (např. Strategie vzdělávání 2030 MŠMT, kterou je aktuálně možné připomínkovat),
- ✓ k bodu „velmi nízká podpora spolupráce NNO a byznysu ze strany státu – upřesnění tohoto bodu - v rámci spolupráce s byznysem jde spíše o diverzifikování zdrojů (ne přímá podpora, ale zavedení daňového zvýhodnění),
- ✓ přidaná hodnota NNO je v jejich nezávislosti na státu, silné propojení se státem je v totalitárních systémech,
- ✓ souhlas, že ve strategii bude důležitým prvkem vzdělávání. Podpora systémové změny v propojování formálního a neformálního vzdělávání (zahrnout byznys, NNO); do vzdělávání zahrnout nejen děti ale i generaci 55+ a dorovnávání znalostí rodičů samoživitelů (stírá socio-ekonomické rozdíly mezi regiony),
- ✓ hledat průsečíky se Strategií vzdělávání 2030 MŠMT,
- ✓ zdůraznit ekonomický aspekt vzdělávání, proč se to státu vyplatí,
- ✓ komunikace a propagace činnosti musí jít ze strany NNO,
- ✓ zdůraznit, že nejsou financovány NNO ale jejich projekty,
- ✓ větší diverzifikace strategie - jednotlivé segmenty neziskového sektoru mohou mít odlišné zájmy, např. sociální služby mají tendenci dostat se v otázkách financování na úroveň příspěvkových organizací (narovnání podmínek, za jakých tyto dva typy subjektů své služby poskytují) – vhodná systémová změna a víceleté financování,
- ✓ vymezit jednotlivé segmenty neziskového sektoru a jejich vzájemný vztah se státem; otázka, zda se jednotlivé segmenty dokáží ztotožnit s celkem,
- ✓ součástí strategie má být vyhodnocení stávající Státní politiky.

LEGISLATIVNÍ A FINANČNÍ RÁMEC OBČANSKÉHO SEKTORU

Identifikované výzvy:

- ✓ nedostatečná dlouhodobá podpora dárcovství,
- ✓ nedostatečná dlouhodobá podpora dobrovolnictví,
- ✓ striktní výklad veřejné podpory a de minimis,
- ✓ nedostatečné nástroje na zajištění kontinuity financování neziskového sektoru,
- ✓ nejednotnost v přístupu státu a krajů k poskytovatelům sociálních a kulturních služeb a ne-jednotné metodické prostředí,
- ✓ nedostatečná správa veřejných rejstříků,
- ✓ nedostatečná podkladová data o NNO a pro NNO.

Návrhy možných řešení:

- ✓ zavedení měkkých forem zvyšující prestiž a ocenění dárců a dobrovolníků,
- ✓ zavedení podpory pro malé dárcce a zvýhodnění dlouhodobého dárcovství,
- ✓ akcelerace systémové změny v pojetí veřejné podpory a de minimis s přímou podporou NNO,
- ✓ podpora využívání principů „malých“ rozpočtových pravidel i na úrovni resortů,
- ✓ optimalizace dotačních systémů,
- ✓ certifikace vybraných dotačních titulů,
- ✓ zjednodušení některých úkonů pro malé NNO,
- ✓ zavedení jednotné metodiky a optimalizace pravidel u poskytovatelů služeb,
- ✓ osvěta směrem k obcím,
- ✓ snížení výkazní povinnosti u malých NNO,
- ✓ statistické šetření dobrovolnictví a dárcovství
- ✓ výzkum o financování NNO.

V rámci diskuse členů PS Strategie zazněly následující podněty:

- ✓ metodické vzdělávání/vedení (příklady dobré praxe) obcí či krajů,
- ✓ otázka zařazení projektů do podpory de minimis, ČR přísnější výklad než EU, doporučení ze strany ÚHOZ, využít momentum v rámci vyjednávání nové finanční perspektivy s EK a tématizovat tuto otázku a zajistit nové doporučení,
- ✓ zařadit téma rizika zneužití NNO pro účely financování terorismu či praní peněz (edukační i legislativní linie),
- ✓ podpora firemního dárcovství - v době nouzového stavu v případě věcných darů firemní dárce nemuseli platit DPH v případě, že darovali např. součástky na ventilátory,
- ✓ nesouhlas - veřejné rejstříky v nejlepším stavu než kdy dříve,
- ✓ nesouhlas s otevíráním tématu daňových asignací, řada negativních zahraničních zkušeností,
- ✓ pokud MF nepřijde s celkovou reformou DPH, vyjednávat s nimi podporu (zákonnou úpravu) dárcovství,
- ✓ zahrnout novelu zákona o veřejných sbírkách – jedno z opatření v oblasti podpory individuálního dárcovství.

NNO A VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÁ ČINNOST

Identifikované výzvy:

- ✓ nepřesnosti plynoucí z pojmosloví neziskového sektoru,
- ✓ nedostatečné využívání různých nástrojů k zajišťování služeb prostřednictvím neziskového sektoru,
- ✓ nedostatečná komplexita služeb,
- ✓ nedostatečná komunikace mezi NNO, veřejnou správou a dalšími sektory.

Návrhy možných řešení:

- ✓ revize užívaného pojmosloví v rámci neziskového sektoru a inspirace ze zahraničí (sociální ekonomika),
- ✓ podpora užívání nástroje veřejných zakázek,
- ✓ zajištění výhodného úvěrování,
- ✓ zvýšení využívání služeb NNO při naplňování konkrétních strategických opatření,
- ✓ zajištění mapování potřeb a podpora efektivnější spolupráce mezi NNO a veřejnou správou na základě potřeb klienta,
- ✓ podpora efektivnější spolupráce mezi samotnými NNO,
- ✓ efektivnější prezentace přínosů práce NNO, a to jak ze strany NNO, tak ze strany státu,
- ✓ zjednodušení administrativy.

V rámci diskuse členů PS Strategie zazněly následující podněty:

- ✓ **nedostatečná komplexita služeb – vyzdvihnout potřeby klienta, sladění nabídek služeb státu a NNO a využívat služeb NNO, není zájem o centralizaci ale metodické vedení (větší spolupráce/koordinace krajů - nastavení komunikační linie),**
- ✓ **rozpočtová pravidla nenabízejí dostatečnou podporu pro podnástroje, například pro mikrogranty a mikrokredity - jsou využívány v případě humanitární pomoci v projektech, kdy je nutné reagovat na potřeby klienta (opora v mezinárodním poli/doporučení OECD),**
- ✓ **víceleté financování - potřeba zajistit víceleté financování pro NNO poskytující veřejné služby, v jiných oblastech např. u investičních projektů veřejné zakázky vypisovány víceletě, věda a výzkum fungují na principu víceletého financování, již nyní lze schválit víceletý projekt se schválením rozpočtu na jeden rok a s indikativním výhledem na následující dva roky,**
- ✓ **chybí zde podpora profesionalizace/trvalé udržitelnosti a budování kapacity organizace k výkonu těch činností, kde je to potřeba (nejen sociální služby), u některých NNO profesionalizace žádoucí není,**
- ✓ **do detailu nerozebírat jednotlivé segmenty neziskového sektoru, ale zmínit existenci občanské iniciativy vzniklé z jiných ohledů než je zisk, která může směřovat do forem, kde je nutné dobrovolnictví, a do forem, kde je nutná profesionalizace – strategie má obsáhnout oba typy.**

Dne 8. června 2020 vyhlášena výzva pro NNO k zasílání podnětů k návrhu priorit Strategie vůči NNO na léta 2021 až 2030. Přijato celkem 57 podnětů z toho 16 v totožném znění. Z celkového počtu bylo 11 oborových podnětů náležících do gesce jednotlivých resortů. Potvrdila se výše diskutovaná témata (finance, mediální obraz, střešní organizace aj.).

Ad 4) V souladu s návrhem Sekretariátu RVNNO jsou navrženy čtyři tematické pracovní podskupiny:

- Společenské klima a osvěta – v jejím rámci dne 24. června proběhlo neformální setkání s PR specialisty a zástupci médií,
- Participace a partnerství (součástí bude také téma NNO a veřejné služby, dobrovolnictví),
- Právní prostředí a finance,
- Vymezení cílové skupiny (terminologie, data).

Členové pracovní skupiny byli požádáni **do 10. července** o zaslání případných dodatečných komentářů či podnětů pro tvorbu Strategie a vyjádření zájmu účasti na konkrétní tematické pracovní podskupině. Vítané jsou odkazy na tematické analýzy či výzkumy, včetně poukázání na dobrou praxi.

Členům byly také obratem po jednání na jejich žádost zaslány následující dokumenty:

- Průběžné vyhodnocení stávající Státní politiky vůči NNO na léta 2015-2020,
- Přehled přijatých podnětů v reakci na Výzvu pro NNO a [formulář](#) samotné Výzvy,
- odkaz na [Metodiku pro tvorbu veřejných strategií](#).

Vypracoval: Sekretariát RVNNO dne 15. 7. 2020